

Møte for lukkede dører, Stortinget 4. mars 1935

Møte for lukkede dører i Stortinget
den 4. mars 1935 kl. 17.00

President: Nygaardsvold.

Dagsorden:

1. Innstilling fra finans- og tollkomiteen om bemyndigelse til å opta lån for Statskassens regning (Innst. S. E.).
2. Innstilling fra finans- og tollkomiteen om: 1) Importregulering av gummifottøi, fajanse og fjær og dun og automobiler, 2) Om forhøielse av grunntollen for visse fajansevarer (Innst. S. F.).
3. Referat.

Presidenten: I henhold til reglementets § 54 vil presidenten foreslå at møtet holdes for lukkede dører.

Votering:

Presidentens forslag blev enstemmig bifalt.

Presidenten: Presidenten vil dernæst foreslå at regjeringens medlemmer og de i forretningsordenes § 54 nevnte funksjonærer samt ekspedisjonschefene Nissen og Ohlandt, byråchef Aamodt og sekretær Brinch gis adgang til møtet.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Sak nr. 1.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om bemyndigelse til å opta lån for Statskassens regning (Innst. S. E.).

Braadland (komiteens ordfører): Som det vil sees, er innstillingen enstemmig, og jeg anser det derfor ikke nødvendig og påkrevet å komme med noen kommentarer til innstillingen på det nuværende tidspunkt. Det var bare et par ting jeg vilde gjøre opmerksom på. Det første er en trykkfeil i innstillingen, annen spalte nederst i annet avsnitt, hvor det tales om noen dollarlån som kan konverteres. Der står anført et beløp av "76,3 mill. kroner", det skal være 76,3 mill. dollar.

Dernæst er det et tillegg til konklusjonen som jeg vil tillate mig å foreslå for å bringe beslutningen formelt i overensstemmelse med den tidligere fremgangsmåte. Forholdet har nemlig vært det, at når der samtidig med bemyndigelsen er foretatt inndragning av det som måtte gjenstå av tidligere lånebemyndigelser, har det uttrykkelig vært tilføiet i konklusjonen. Jeg har ikke hatt anledning til å konferere med samtlige mine kolleger i komiteen, men jeg skulde tro at dette mitt forslag kan betraktes som komiteens endrede innstilling. Jeg foreslår følgende tillegg:

Møte for lukkede dører, Stortinget 4. mars 1935

"De av Stortinget under 11 april 1930 og 30 mars 1933 gitte lånebemyndigelser, hvorav gjenstår henholdsvis ca. 14 mill. kroner og ca. 23 mill. kroner, bortfaller."

Knut Jacobsen: Innstillingen går ut på at "Stortinget samtykker i at det optas lån for statskassens regning innenlands eller utenlands til et effektivt beløp av inntil 125 mill. kroner." Det har også vært almindelig praksis tidligere å gi bemyndigelser i denne form. Det forekommer mig dog at det kanskje vilde være riktigere å gi bemyndigelsen som gjeldende for pålydende beløp. Staten vil i så fall ikke kunne utstede obligasjoner for mere enn det beløp som beslutningen nevner, mens man nu ved emisjon til underkurs kan komme over dette beløp på 125 mill. kroner som bemyndigelsen går ut på. Ved en lav rentefot kan underkursen bli forholdsvis stor og det pålydende lånebeløp følgelig tilsvarende høiere enn det effektive. Det er naturligvis dertil å bemerke, at det større lånebeløp allikevel i amortisasjonstiden ikke behøver å bety en større utgift for statskassen på grunn av den lavere rente, enn et lavere lånebeløp til en høiere nominell rente vil komme til å betinge. Formelt sett tror jeg dog det vilde være riktigere at Stortingets beslutning går ut på pålydende beløp; departementet vil i sine forslag kunne ta tilstrekkelig hensyn til eventuell underkurs ved emisjonene. Jeg akter ikke å stille noe forslag i denne forbindelse; jeg vilde bare få lov til å nevne det, for at man for fremtiden kunde være opmerksom på det.

Med hensyn til innstillingen for øvrig synes jeg at den er nokså reservert overfor administrasjonens adgang til å kunne opta lån utenlands, hvis administrasjonen mener at forholdene ligger slik an at det vil være det riktige. Efter mitt skjønn bør administrasjonen, når det gjelder lånebemyndigelse, såvidt mulig få frie hender. Forholdene kan forandre sig nokså meget fra Stortingets beslutning er fattet og til lånet skal optas, og administrasjonen er den som best vet hvordan og hvor lånene til enhver tid skal optas.

Presidenten: Komiteens ordfører har fremlagt et tillegg til den i innstillingen anførte beslutning. Presidenten finner det derfor riktigst å referere hele innstillingen nu. Den lyder:

"Stortinget samtykker i at der optas lån for statskassens regning innenlands eller utenlands til et effektivt beløp av inntil 125 mill. kroner." Og så kommer altså det nu fremlagte tillegg:

"De av Stortinget under 11 april 1930 og 30 mars 1933 gitte lånebemyndigelser, hvorav gjenstår henholdsvis ca. 14 mill. kroner og ca. 23 mill. kroner, bortfaller."

Statsråd Jahn: Departementet søkte om bemyndigelse til å opta dette lån og samtidig om bemyndigelse til å opta lånet innenlands eller utenlands. Det blev gjort opmerksom på at det ikke var departementets hensikt å opta det hele utenlands, men at man vilde holde sig den adgang åpen. Innstillingen følger for så vidt i sine premisser ikke departementet, som den er meget reservert overfor dette å opta lånet utenlands. Personlig

mener jeg, at på det punkt bør finansledelsen ha frie hender. Det er ikke av den grunn at jeg ikke ser de farer - om man vil uttrykke det så - eller de betenkeligheter det kan være ved utenlandske lån. Jeg har understreket sterkt i komiteen hvordan mitt syn er på det, og jeg skal ikke komme inn på de mange grunner som taler mot utenlandske lån. Men sådan som forholdene ligger an, særlig når man arbeider under de forhold man gjør nu, med store konverteringer for øie, med lån fra andre enn staten på det innenlandske marked, med et ennu forholdsvis knapt pengemarked, hvor målet er å få renten ned, kan det være en fordel at man får anledning også til å operere på det utenlandske marked. I komiteens innstilling er det sagt at "departementet bør få anledning til å opta lån utenlands til et beløp som vil svare til de kontraktsmessige avdrag av vår utenlandske gjeld og til dekning av den midlertidige utenlandske vekselgjeld." Det er nokså ubestemt, det er ikke ganske klart hvad det menes med det, men såvidt jeg har forstått, er det beregnet på en måte som bringer beløpet op i 40 mill. kroner. Videre er det sagt, at hvis man skulde finne det forsvarlig at beløpet blev hevet, så går man ut fra at departementet forelegger spørsmålet for Stortinget senere i inneværende sesjon. Ja, men man skal huske på, at ved sådanne låneforhandlinger, hvis det byr en gunstig leilighet, kan det ofte være meget kort tid å gjøre på, så det kan være vanskelig å innhente hele Stortingets samtykke. Og det er videre den ting å si at Stortinget er ikke samlet hele året. Jeg ser i disse forbehold en liten frykt for at finansledelsen her ikke har syn for de farer eller de betenkeligheter det er ved utenlandske lån. Men jeg vil håpe at det ikke er meningen med innstillingen. Slik som jeg ser på det tror jeg at den begrensning som er satt i innstillingen, kan komme til å være en hindring for gunstige operasjoner. Som forholdene ligger an for øieblikket, og sådan som det særlig har utviklet sig de aller siste uker, er spørsmålet om lån ute ikke aktuelt. Vi kan ikke idag ta op et utenlandsk lån. Hertil bidrar der valutauro i de siste dager. Det voldsomme fall i pundvalutaene idag i tillegg til den nedgang vi hadde før, gjør markedene meget urolige. Men forholdene svinger så ofte, og vi må jo regne med at den nuværende situasjon er forbigående. Jeg ser altså på disse ting sådan, at jeg synes det er lagt en sterk brems på finansledelsen på dette punkt, og jeg går ut fra at komiteen ikke har ment å sette en så bestemt grense, så at hvis det skulde vise sig en gunstig anledning til å heve beløpet fra 40 millioner til f.eks. 50 millioner, så vil Stortinget ikke ha noe å innvende mot at finansledelsen gjør det. Jeg har aldri tenkt - det har jeg også sagt i proposisjonen - at hele lånebeløpet, 125 mill. kr., skulde legges ut på det utenlandske marked. For jeg er like så opmerksom på betenkelighetene ved utenlandske lån som komiteens medlem hr. Moseid.

Moseid: For mitt vedkommende henholder jeg mig til innstillingen og de premisser som der er gitt som grunnlag for denne lånebemyndigelse. Der falt både fra den ærede finansminister og også fra hr. bankchef Jacobsen uttalelser som synes å tyde på at det fra Stortingets side skulde være noenlunde det samme hvorvidt statsgjelden plaseres innenlands

eller utenlands. Men fra mitt synspunkt sett er der en så vesentlig forskjell på dette punkt, at jeg mener det simpelt hen er Stortingets konstitusjonelle plikt selv å ta ansvaret for i hvilken utstrekning vårt land skal belastes med utenlandsk gjeld. Og jeg mener også at det er grunn til å feste sig ved hvad komiteen enstemmig har uttalt som sitt syn på den øieblikkelige situasjon, nemlig at slik som forholdene for tiden ligger an, skulde det ikke være noe behov til stede for en økning av den utenlandske gjeld. Det er naturligvis så at man kan påvise enkelte øieblikkelige fordeler ved å la Finansdepartementet handle fritt i et spørsmål som dette; men Stortinget har ikke rett til å se bort fra at det kan medføre ganske alvorlige fremtidige ulemper. Der har vi så sørgerlige erfaringer at der er ingen grunn for Stortinget til å lukke øinene for den side ved saken. Deri ligger ikke noen mistillit overfor Finansdepartementets chef, men kun en erkjennelse av at det konstitusjonelt er Stortinget som har ansvaret for landets gjeld både innenlands og utenlands, og som derfor også har plikt til å avgjøre hvorledes denne gjeld skal fordele sig på utenlandske og innenlandske statslån.

Alvestad: Jeg vil si at innstillingen er ikke ment - tror jeg - fra komiteens side sådan at den skal hindre departementet i å utnytte chancene for å få det gunstigst mulige lån for staten. Alle er jo enige om at det er betenkelig å låne i utlandet; men der er jo også ting som taler for at regjeringen, når den skal forhandle om lån innenlands, vil stå sterkere om den har den trumf i bakhånden som den vil få i og med at man vedtar konklusjonen i den innstilling som foreligger idag. Premissene stemmer man jo ikke over, og der kan naturligvis om premissene være litt forskjellig opfatning i en komite. Men det vi alle er enige om - og såvidt jeg forstod, også den ærede finansminister - det er at man ikke uten tvingende nødvendighet skal bruke denne trumfen ved eventuelt å opta lån i utlandet. De utenlandske lån er jo slike nu at man ikke får pengene hjem. Får man et utenlandsk lån, f.eks. i England, må det som regel brukes til varekjøp i dette land, og derfor kan slike lån i utlandet ikke bli til annet enn i høiden et litt lettere innenlandsk pengemarked. Men både av hensyn til kravet om å få rentenivået nedover og av hensyn til forholdene på det innenlandske lånemarked, er jeg ikke redd for å gi regjeringen den søkte bemyndigelse. Vi vet jo at forholdene her hjemme ikke er så store. Lånemarkedet ligger slik an at det er kanskje et par banker som simpelt hen dikterer lånebetingelsene - ved siden av forsikringsselskapene - og nettopp her kan situasjonen utvikle sig slik at regjeringen, med en slik trumf om eventuelt å kunne låne i utlandet, vil stå sterkere under sine forhandlinger om lån innenlands. Det er jo ikke arbeiderpartiets sak å gi den nuværende regjering friest mulige tøiler. Vi skal nok søke å følge regjeringen med våkne øine og kritikk her; men jeg mener at enhver regjering, hvad parti den enn er utgått av, må ha fullmakt til under ansvar å prøve å opnå de best mulige lånebetingelser for staten. For oss innen arbeiderpartiet gjelder det først og fremst å få obligasjonsrenten ned. Vi burde jo helst så snart som mulig komme så langt at vi kommer

ned i 3-procentstypen for våre statslån - hvis det er opnåelig. Rentene for offentlige lån har vært nedadgående i det siste. Det er en utvikling som er av det gode; men renten må ytterligere ned, hvis levevilkårene her i landet skal bli bedre og lettere. Ut fra disse grunner er det jeg vil være med på idag å gi regjeringen den søkte bemyndigelse, og jeg tror heller ikke at der innenfor finanskomiteen er noen som for alvor vil sette Regjeringen i den stilling at den ikke skal kunne utnytte alle chancer til å opnå det gunstigste lån for staten.

Braadland: Jeg tror at komiteen stort sett deler de synsmåter som blev fremført av finansministeren om disse spørsmål; men den utformning som komiteens innstilling har fått, er diktert av komiteens almindelige syn på faren ved en økning av den utenlandske gjeld, og komiteen har gitt uttrykk for at den linje som har vært fulgt i den senere tid - hvor vi altså fra 1928 til nu har fått vår utenlandske gjeld ned med ca. 100 millioner kroner - er en riktig linje, som det gjelder å fortsette. Med hensyn til det beløp som har vært nevnt, kan jeg bekrefte det som finansministeren uttalte, at det beløp det har vært tale om i komiteen, har vært 40 millioner kroner, idet komiteen da gikk ut fra, at det var det antagelig maksimumsbeløp som det kunde bli tale om. Jeg vil gjerne gjøre oppmerksom på, at hvis man går til det maksimumsbeløp, vil resultatet ikke bli en stigning av den utenlandske gjeld, men at den nedbetaling som har funnet sted i tidligere år, bare vil bli stanset. Jeg tror nok at i hvert fall ikke komiteens flertall fester sig så sterkt ved dette tall 40 millioner, så for så vidt finansministeren av forskjellige grunner kunde ønske å gå op noe der, f.eks. til 50 millioner, vil det ikke møte megen motstand hos komiteens flertall.

Lykke (komiteens formann): Jeg har ikke hatt noen særlig lyst til å være med på å begrense finansledelsen i disse låneoperasjoner, men jeg innrømmer fullt ut de vanskeligheter som er fremholdt med hensyn til utenlandske lån for tiden. Men nu er det vel også så, som den ærede finansminister sa, at spørsmålet for tiden er lite aktuelt. Jeg trodde virkelig at det beløp vi antydet, og som også har sin berettigelse, sådan som det blev fremholdt av komiteens ordfører, hr. Braadland, skulde være fullt tilstrekkelig for de hensyn som har diktert finansministerens forslag; men hvis det skulde vise sig, som han selv sa, at man istendenfor 40 millioner skulde bli nødt til å gå til 50 millioner f.eks., så tror jeg hr. Braadland har rett i at det ikke vil støte på noen som helst innsigelse fra komiteens flertalls side.

Statsråd Jahn: Det var et punkt i hr. Alvestads bemerkninger som jeg vilde feste mig ved. Han sa at ved optagelse av utenlandske lån må man forplikte sig til å ta varer fra det land hvor man låner. Jeg vil bare si, at jeg vilde aldri opta et utenlandsk lån hvor jeg var nødt til å knytte den betingelse til lånet. Et lån skal være betingelsesfritt. Man er naturligvis nødt til, hvis man optar et pundlån idag, å forplikte sig - ingen kan få pundlån uten

det - til at man ikke skal føre det lån direkte over i dollars. Men utenom det vilde jeg ikke opta et lån hvor jeg ved en bestemt kautel på dette lån forpliktet mig til at man skulde kjøpe for like meget i varer fra det land hvor lånet er optatt.

Moseid: Komiteen har enstemmig uttalt "at departementet bør få anledning til å opta lån utenlands til et beløp som vil svare til de kontraktmessige avdrag av vår utenlandske gjeld og til dekning av den midlertidige utenlandske vekselgjeld, idet det da er komiteens forutsetning at man så snart som mulig gjenoptar den nedbetaling av den utenlandske statsgjeld som har funnet sted i de senere år."

Det var ingen i komiteen som var i tvil om hvorledes denne uttalelse skulde forstås, det blev fiksert til ca. 40 millioner. Videre uttaler komiteen: "Skulde forholdene mot formodning gjøre det nødvendig å henvende sig til det utenlandske lånemarked i noe større utstrekning for å gjennomføre en utvikling mot et lavere rentenivå, går komiteen ut fra at departementet forelegger spørsmålet for Stortinget senere i inneværende sesjon." Jeg henholder mig helt ut til hvad komiteen her har uttalt, og hvis man ønsker å gi en tolkning av dette som ikke ligger i ordene, så får i tilfelle det skje ved fremsettelse av forslag. Premissene for optagelse av statslån har alltid, i hvert fall så lenge jeg har deltatt i behandlingen av de saker her, vært betraktet som bindende for administrasjonen, og jeg for min del vil ikke fravike de premisser som her er gitt.

Hornsrud: Det falt en uttalelse fra den ærede finansminister som gjorde at jeg forlangte ordet. Han sa, at han selvfølgelig ikke vilde akseptere en betingelse som gikk ut på at et eventuelt pundlån skulde anvendes til import av varer her til landet. Nei, jeg er opmerksom på den side av saken. Den ærede finansminister har også uttalt noe lignende før. Selvfølgelig vil han ikke akseptere en slik betingelse. Men ingen kan se bort fra - og det var det jeg vilde understreke - at det er en viss risiko ved å ta op et sådant lån, risiko i den forstand, at selv om man ikke har forpliktet sig til å ta inn varer fra pengenes hjemland, vil man lett komme til å gjøre det. Vi må ikke se bort fra at vi befinner oss i en periode da vi har vareoverflod her i landet.

Statsråd Jahn: Å ja.

Hornsrud: Jeg hører finansministeren sier "å ja", - han er ikke så ganske enig i det jeg sier. Faktum er imidlertid at det idag er varer her i landet som ikke kan omsettes, fordi kjøpeevnen ikke er tilsvarende til stede. Og at vi under en sådan situasjon skulde opta pundlån i England som vilde bli anvendt til øket import av varer, samtidig som kjøpeevnen hos folket er så begrenset at vi ikke kan få omsatt vår egen produksjon - ja det er betenkelilig. Dette forhold må man være opmerksom på, og det er ganske sikkert denne min betraktning som ligger til grunn for det standpunkt hr. Moseid inntar. Av skattemessige grunner er også utenlandske lån betenkelige. Jeg er engstelig for import både av penger og varer. Man bør også

være opmerksom på, at det ikke alltid er finansminister Jahn som sitter på plassen. Vi har ingen garanti for hvilket standpunkt en fremtidig finansminister vil ha til spørsmålet. Derfor er det riktig at Stortinget, som har det fulle og hele ansvar, følger årvåkent med på dette område. Det er ikke noe utilbørlig, synes jeg, at Stortinget som sådant vil få sig forelagt spørsmålet om en eventuell utvidelse av utenlandske lån. Hvis det viser sig at finansministeren kan få et rimelig lån innen rammen av innstillingen, og han kommer til Stortinget og gjør rede for saken, da er jeg sikker på - jeg vet ikke om hr. Moseid deler syn med mig der - men da er jeg sikker på, hvis det er påtagelige fordeler ved å opta et større utenlandsk lån - f.eks. 50 millioner - så vil Stortinget gå med på det. Jeg vil ikke dermed ha gitt til kjenne, at jeg ser på utenlandske lån sideordnet med norske. Jeg er forresten reservert like overfor alle lån - også norske. Jeg har i de år jeg har hatt anledning til å delta i denne forsamling, hevdet at staten må låne mindre, at lånelinjen er fulgt for langt her i landet. Jeg holder på skattelinjen som motsetning til lånelinjen. Hadde Stortinget fulgt skattelinjen i den utstrekning jeg har slått til lyd for, så hadde man ikke behøvd å rote sig op i 1 1/2 milliard lån for statskassens regning. Man hadde god anledning til i den tid, da pengene flommet her i landet, å ta nødvendige penger inn gjennom skatter, betale gjeld og skaffe staten reserver til nedgangstiden. Når staten ikke har gjort det, så står vi nu i en tvangssituasjon. Det er derfor jeg nu kan være med på å opta disse lån, og det er også derfor jeg kan komme til å være med på å utvide bemyndigelsen til å opta utenlandsk lån utover hvad innstillingen går ut på - ene og alene fordi vi er i en tvangssituasjon. Hovedformålet for nærværende er på den ene eller den annen måte å gripe regulerende inn i rentemarkedet. Vi må ha renten ned, selv om det skulde skje ved utenlandske lån. Men jeg vil understreke at der må foreligge så å si beviser for at de utenlandske lån er så meget fordelaktigere enn norske. Man kan ikke opta utenlandske lån på like vilkår med norske - og deri har jeg grunn til å tro, at den ærede finansminister er enig. Skal man gå til utlandet for å opnå lån, da må der være påviselige fordeler i forhold til det norske rentemarked.

Den ærede representant bankchef Jacobsen nevnte noe om at bemyndigelsen burde gå ut på pålydende beløp i forhold til effektivt. Det har vist sig at man ikke alltid har lagt nok vekt på at man får den effektive rente ned. Jeg henviser til det lånet ifjor, hvor staten fikk en tilsynelatende lav rente efter forholdene da, 4 1/2 pct., men staten aksepterte en kurs som var så ufordelaktig, at vi må helt frem til 1974 for at den effektive rente blir omkring 5 pct. Alle lån med en så lav kurs er betenkelig. De er betenkelige, også derved at man dekker differansen ved å utvide lånet. Man øker selve gjelden i og med at man godtar en lav kurs. Og den såkalte lave rente blir således en illusjon. En annen betenkelighet er den, at har man optatt et lån med lav kurs, så kvier man sig for å konvertere lånet, man lar det løpe for å få renten noenlunde ned. Jeg vil spesielt understreke denne side av saken. Den samme tanke var hr. Jacobsen inne på. Man må være forsiktig med å opta lån med lav kurs.

Lykke: Det var i anledning av hr. Moseids protest at jeg bad om ordet. Han sier at de premisser som står i innstillingen, er selvfølgelig helt bindende for administrasjonen. Javel, nu er der ingen dissens mellom administrasjonen og oss om at de utenlandske lån er ikke noe man hopper på uten videre, det er noe man vil ha som reserve, hvis der gis en gunstig anledning. Når så finansministeren kommer og sier at det beløp som dere har nevnt i komiteen og som dere anslår til 40 millioner, er kanskje for lite, og det kunde jo hende at jeg vilde behøve 50 millioner, da mener jeg at det er selvfølgelig ikke noen nødvendighet for finansministeren å bringe den differanse inn for Stortinget. Det var hvis låneoperasjonen skulde ta større omfang, at vi mente den skulde komme tilbake til Stortinget, så jeg holder på, og jeg tror der er flertall i komiteen for at vi endrer premissene slik, at vi sier til finansministeren, at hvis det skulde vise sig nødvendig, kan de 40 millioner overskrides, så beløpet blir inntil 50 millioner.

Hundseid: Jeg vil uttale min tilslutning til det som er fremholdt av hr. Moseid og hr. Hornsrud. Selv om den ærede finansminister erklærer at han ikke vil ta op utenlandske lån med plikt til å kjøpe varer i vedkommende land, så tror jeg dog ingen kan nekte for at utenlandske lån før eller noe senere vil stimulere importen. Når det gjelder dette, deler jeg det syn som blev hevdet av hr. Hornsrud. Vi har vareoverflod og trenger ingen stimulans når det gjelder å importere. Jeg er opmerksom på at finansledelsen, når det gjelder å konvertere, bør ha de friest mulige hender for å få de best mulige konverteringsvilkår; men jeg tror at efter det som er skrevet i innstillingen, vil Regjeringen kunne nytte det på en slik måte, at den kan få gode vilkår til å konvertere innenlands, idet ikke så liten del av det beløp som Regjeringen har fått rett til å låne, kan optas i utlandet. Regjeringen er ikke bundet helt til det innenlandske marked ved innstillingens ordlyd.

Presidenten: Hr. Moseid har hatt ordet to ganger, og får nu ordet til en kort bemerkning.

Moseid: Jeg vil få lov til igjen å gjøre opmerksom på, at hvis det skulde være et flertall i komiteen som legger en ganske annen mening i ordene enn de i virkeligheten har, så får de i tilfelle fremsette forslag. Jeg fastholder komiteens premisser som de lyder.

Lykke: Komiteen nevner hverken 40 eller 50 millioner.

Magnus Nilssen: Jeg har bare en viss interesse av å feste mig ved det hr. Moseid sa, at hvis man er av en annen opfatning enn det som står i innstillingens premisser, så plikter man å stille forslag. Jeg har alltid oppfattet praksis her i Stortinget derhen, at vi stemmer over konklusjonen og ikke over premissene. Og når der i dette tilfelle er klarlagt komiteens flertalls opfatning i forståelse med

finansministeren, så anser jeg det for å være utenfor praksis, om man skulde stille et sånt forslag som hr. Moseid opfordrer til.

Moseid: Premissene har alltid vært ansett som bindende for finansledelsen med hensyn til statslån, slik som de står i innstillingen.

Presidenten: Komiteens ordfører har gjort presidenten oppmerksom på, at det riktigste vil være å betegne den beslutning som står i den trykte innstilling som I og det tillegg som ordføreren fremla idag, som II.

Votering:

Komiteens innstilling - I og II - bifaltes enstemmig.

Sak nr. 2.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om: 1) Importregulering av gummifottøi, fajanse og fjær og dun og automobiler, 2) Om forhøielse av grunntollen for visse fajansevarer (Innst. S. F.).

Komiteen hadde innstillet:

I.

Den ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934 med hjemmel i lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918, bestemte importregulering for gummisko, snesko, gummistøvler, kalosjer og fajanse opheves.

II.

Fra den tid Kongen bestemmer blir grunntollen for nedennevnte varer i tolltariffen:
L.nr. 266.

3. tøisko med såler av gummielastikum - å forhøie fra kr. 1,20 pr. kg. til kr. 1,35 pr. kg.
L.nr. 330.

Jord etc. B. 8 fajanse ikke annetsteds nevnt: b, annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet - å forhøie fra kr. 0,20 pr. kg. til kr. 0,25 pr. kg.

Statsråd Jahn: Jeg vil gjøre oppmerksom på, at sånn som innstillingen er formet her, opheves utførselsforbudet straks og disse tollforhøielser trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer; men dette bør skje samtidig. Ophevelsen bør ikke skje først og så disse tollforhøielser komme senere.

Seip: Ja, det er realiteten i dette, men ikkje formelt heller trur eg at dette punkt I godt går an. Det går ikkje an at Stortinget beint fram ved eit vedtak attrar ein kgl. resolusjon. Det må vel vera det rette då å setja der: "Stortinget har intet å bemerke ved at den ved kgl. resolusjon" o.s.v. - "opheves".

Møte for lukkede dører, Stortinget 4. mars 1935

Lykke (komiteens formann): De innvendinger som er kommet mot konklusjonens form, er meget berettiget. Det er riktig at det må stå at "Stortinget har intet å innvende mot at den ved" o.s.v. - "opheves". Og da bestemmer jo Regjeringen selv tidspunktet, så man behøver ikke å ha med: "Fra den tid Kongen bestemmer."

Alvestad (komiteens ordfører): Det har selvfølgelig aldri vært komiteens mening å gripe inn på områder som den ikke hadde noen myndighet til å gripe inn på; men det står såvel i proposisjonen som i innstillingen at da det var foranlediget ved Stortingets beslutning at denne importregulering kom i stand, så finner Regjeringen det riktigst også å forelegge saken for Stortinget. Det er det som er realiteten i saken.

Presidenten: I henhold til de fremkomne uttalelser har komiteen forandret i slik at komiteens endrede innstilling nu kommer til å lyde: "Stortinget har intet å innvende mot at den" o.s.v. som i den trykte innstilling.

Votering:

Komiteens endrede innstilling bifaltes enstemmig.

Protokollen blev derefter oplest uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 17,50.